

๒๕๖๕.สรุปย่อเนื้อหา-ปัญหา ข้อสอบธรรมศึกษาชั้นโท
วิชาอนุพุทธประวัติ ระดับมัธยมศึกษา

๑. พระมหากัสสปะ

พระมหากัสสปะ ชื่อเดิมว่า ปิณฑิ ได้ตัดสินใจออกบวชพร้อมกับนางภัททกาปิลาณี พบพระพุทธเจ้าที่ใต้ต้นไทร ชื่อว่า พุทฺธโคตร นิโครธ ได้รับประทานการบวชให้ด้วยวิธี โอวาทปฎิคมุขสัมปทา คือบวชด้วยการรับโอวาท ๓ ข้อ

ตำแหน่งเอกทศกะ “ผู้ทรงธุดงค์” นิพพานอายุ ๑๒๐ ปี

๑. ปิณฑิ เป็นชื่อเดิมของพระเถระใด ?

ก. พระสารีบุตร	ข. พระมหากัสสปะ
ค. พระอุบาลี	ง. พระสีวลี

๒. พระมหากัสสปะเกิดที่เมืองใด ?

ก. กบิลพัสดุ์	ข. พาราณสี
ค. ราชคฤห์	ง. สávatถิ

๓. พระมหากัสสปะเกิดในวรรณะใด ?

ก. กษัตริย์	ข. พราหมณ์
ค. แพศย์	ง. ศูทร

๔. พระพุทธเจ้าทรงสรรเสริญพระมหากัสสปะ ในคุณธรรมข้อใด ?

ก. อุตุน	ข. มกัณเอย
ค. ขยัณ	ง. มีเมตตา

๕. พระมหากัสสปะดับขันธนิพพาน เมื่ออายุกี่ปี ?

ก. ๘๐ ปี	ข. ๙๐ ปี
ค. ๑๑๐ ปี	ง. ๑๒๐ ปี

๖. บริหารใด ที่พระพุทธเจ้าประทานแก่พระมหากัสสปะ ?

ก. สบง	ข. จีวร
ค. สังฆาฏิ	ง. บาตร

๗. พระมหากัสสปะเป็นประธานทำสังคายนาครั้งที่เท่าไร?

ก. ครั้งที่ ๑	ข. ครั้งที่ ๒
ค. ครั้งที่ ๓	ง. ครั้งที่ ๔

๒. พระอุบาลี

พระอุบาลี เป็นลูกชายของช่างกลบก (ช่างตัดผม) พระพุทธเจ้าทรงประทานการบวชให้ตามประสงค์ด้วยวิธีเอหิภิกขุอุปสัมปทา การสังคายนาพระไตรปิฎกครั้งแรกมีพระมหากัสสปะเป็นประธาน คณะสงฆ์เลือกพระอุบาลีเป็นผู้ตอบพระวินัยปิฎก

ตำแหน่งเอกทศกะ “ผู้ทรงพระวินัย”

๑. พระอุบาลี เป็นบุตรของใคร ?

ก. ช่างย้อมผ้า	ข. ช่างตัดผม
ค. ช่างเย็บผ้า	ง. ช่างทอง

๒. พระเถระใด เคยดำรงตำแหน่งนายภูษามาลาของเจ้าศากยะ ?

ก. พระฉันทะ	ข. พระอานนท์
ค. พระอุบาลี	ง. พระกาฬุทายี

๓. พระสีวลี

พระสีวลี พระมารดาพระนามว่า สุปวาสา ท่านอยู่ในครรภ์ของพระมารดา ๗ ปี ๗ เดือน ๗ วัน พระสารีบุตรชวนสีวลีกุมารออกบวช ปลงผมเสีจบรรลุลัทธิธรรมเป็นพระอรหันต์

ตำแหน่งเอกทศกะ “ผู้มีลาภมาก”

๑. พระมารดาของพระสีวลี มีพระนามว่าอะไร ?

ก. ปมิตา	ข. อมิตา
ค. สุปวาสา	ง. รูปันธา

๒. พระเถระใดอยู่ในครรภ์มารดาถึง ๗ ปี ๗ เดือน ๗ วัน ?

ก. พระอานนท์	ข. พระกาฬุทายี
ค. พระอุบาลี	ง. พระสีวลี

๓. พระสีวลีเรียนกรรมฐานเบื้องต้น จากพระเถระใด ?

ก. พระสารีบุตร	ข. พระอานนท์
ค. พระอุบาลี	ง. พระนันทะ

๔. พระสีวลี ได้รับยกย่องว่าเป็นผู้เลิศในด้านใด ?

ก. ทรงวินัย	ข. มีลาภ
ค. มกัณเอย	ง. ทรงธุดงค์

๔. พระมหากัจจายนะ

พระมหากัจจายนะ ท่านมีผิวกายเหมือนทองคำ บิดาเป็นปุโรหิตของพระเจ้าจันทปัชชิต ฟังธรรมจากพระพุทธเจ้าที่วัดเชตวัน บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์ พระมหากัจจายนะได้แสดงมรุตสูตร คือ พระสูตรที่กล่าวถึงความไม่แตกต่างกันของวรรณะ ๔ เหล่า
ตำแหน่งเอตทัคคะ “ผู้อธิบายเนื้อความย่อให้พิสดาร”

๑. พระมหากัจจายนะ เกิดที่เมืองใด ?

- ก. ไผสาลี ข. สาวัตถี
ค. พาราณสี ง. อุชเชนี

๒. พระมหากัจจายนะ เคยรับราชการในตำแหน่งใด ?

- ก. ปุโรหิต ข. อำมาตย์
ค. อุปราช ง. ราชทูต

๓. พระเถระใด ได้รับยกย่องว่าเป็นผู้เลิศในการอธิบายความย่อให้พิสดาร ?

- ก. พระสารีบุตร ข. พระอานนท์
ค. พระราหุล ง. พระมหากัจจายนะ

๔. วรรณะทั้ง ๔ ย่อมเสมอกันด้วยกรรม ใครกล่าว ?

- ก. พระมหากัสสปะ ข. พระมหากัจจายนะ
ค. พระอานนท์ ง. พระอนุรุทธะ

๕. พระสาวกรูปใด บรรลุพระอรหัตก่อนบวช ?

- ก. พระอนุรุทธะ ข. พระมหากัสสปะ
ค. พระมหากัจจายนะ ง. พระอานนท์

๖. กัจจายนพราหมณ์ เคยดำรงตำแหน่งปุโรหิตของใคร ?

- ก. พระเจ้าปเสนทิโกศล ข. พระเจ้าจันทปัชชิต
ค. พระเจ้าพิมพิสาร ง. พระเจ้าโกรัพยะ

๕. พระเขมาเถรี

พระเขมาเถรี เป็นอัครสาวิกาวฝ่ายขวาของพระพุทธเจ้าพระนางมีผิวพรรณดั่งสีน้ำตาล จึงได้ชื่อว่าเขมา แปลว่า ทอง ได้ฟังพระธรรมเทศนาเรื่องราคะและการกำจัดราคะ พระนางก็บรรลุพระอรหัตผลขณะประทับยืนอยู่ ณ วัดเวฬุวัน
ตำแหน่งเอตทัคคะ “ผู้มีปัญญามาก”

๑. พระนางเขมา ได้อภิเษกสมรสกับกษัตริย์พระองค์ใด ?

- ก. ปเสนทิโกศล ข. พิมพิสาร
ค. อุเทน ง. จันทปัชชิต

๒. สตรีใด บรรลุพระอรหัตในขณะเป็นภคินี ?

- ก. อุบลวรรณา ข. เขมา
ค. ปุณณาสรา ง. กิสาโคตมี

๓. พระนางเขมาบรรลุพระอรหัต ในอิริยาบถใด ?

- ก. ยืน ข. เดิน
ค. นั่ง ง. นอน

๔. พระเถรีใด ได้รับยกย่องว่ามีปัญญามาก ?

- ก. กิสาโคตมี ข. อุบลวรรณา
ค. เขมา ง. ปุณณาสรา

๖. พระอุบลวรรณาเถรี

พระอุบลวรรณาเถรี อดีตชาติ คือ กัณหาขินาราชกุมารี พระธิดาของพระเวสสันดร ได้ชื่อว่า “อุบลวรรณา” เพราะมีผิวพรรณเหมือนกลีบดอกอุบลเขียว
ตำแหน่งเอตทัคคะ “ผู้มีฤทธิ์”

๑. พระอุบลวรรณาเถรี เกิดที่เมืองใด ?

- ก. พาราณสี ข. สาวัตถี
ค. โกสัมพี ง. อุชเชนี

๒. พระเถรีใด เป็นอัครสาวิกาวฝ่ายซ้าย ?

- ก. อุบลวรรณา ข. เขมา
ค. ปุณณาสรา ง. รูปนันทา

๓. พระอุบลวรรณาเถรี ได้รับยกย่องว่าเป็นผู้เลิศในด้านใด ?

- ก. มีลาภ ข. มีฤทธิ์
ค. มีปัญญา ง. มีความเพียร

๗. พระปฎาจารย์เถรี

พระปฎาจารย์เถรี นางสูญเสียครอบครัว สามิ ลูกๆ ในคราวเดียว ได้ฟังธรรมจากพระพุทธเจ้าได้สติกลับคืนมา
ตำแหน่งเอตทัคคะ “ผู้ทรงพระวินัย”

๑. สตรีใด เสียสติเพราะสูญเสียคนในครอบครัว ?

ก. อุบลวรรณา	ข. เขมา
ค. ปฎาจารย์	ง. กิสาโคตมี

๒. พระปฎาจารย์เถรี ได้รับยกย่องว่าเป็นผู้เลิศในด้านใด ?

ก. ทรงวินัย	ข. มีฤทธิ์
ค. มีปัญญา	ง. ทรงผ้าเศร้าหมอง

๓. นางปฎาจารย์เสียสติเพราะเรื่องใด ?

ก. ลูกตาย	ข. สามิตาย
ค. พ่อแม่ตาย	ง. ถูกทุกข้อ

๔. พระปฎาจารย์เถรีเห็นอะไรจึงได้บรรลุธรรม ?

ก. เปลวไฟ	ข. ชากศพ
ค. น้ำล้างเท้า	ง. เปลวแดด

๘. พระกิสาคโคตมีเถรี

พระกิสาคโคตมีเถรี มีชื่อเดิมว่า "โคตมี" แต่เพราะมีร่างกายผอมหลายคนจึงตั้งชื่อให้ใหม่ว่า "กิสาคโคตมี"
แปลว่า "นางโคตมีผอม" หลังการเสียชีวิตของบุตร ทำให้ท่านมีความเศร้าโศกเสียใจมากจนมาได้พบพระพุทธเจ้าและทรง
ใช้อุบายทรงแนะอุบายคลายความทุกข์โดยการให้นางไปเสาะหาเมล็ดพันธุ์ผักกาดจากบ้านที่ไม่เคยมีคนตาย
ตำแหน่งเอตทัคคะ “ผู้ทรงจิ๋วเศร้าหมอง”

๑. สตรีใด เข้าใจว่ามียาที่สามารถรักษาคนตายให้ฟื้นได้ ?

ก. ปฎาจารย์	ข. กิสาโคตมี
ค. เขมา	ง. ปชาบดี

๒. พระเถรีใด ได้รับยกย่องว่าเป็นผู้เลิศในด้านทรงผ้าเศร้า
หมอง ?

ก. ปชาบดี	ข. พิมพา
ค. อุบลวรรณา	ง. กิสาโคตมี

๓. มีชื่อว่า “กิสาคโคตมี” เพราะมีรูปร่างตรงกับข้อใด ?

ก. อ้วน	ข. ผอม
ค. หน้าตาดี	ง. สูงใหญ่

๔. กิสาโคตมีตามหาหมอเพื่อรักษาสิ่งใด ?

ก. โรคประจำตัว	ข. ลูกที่ป่วย
ค. ลูกที่ตายแล้ว	ง. สามิที่ถูกงูกัด

๙. บัณฑิตสามเณร

บัณฑิตสามเณร เกิดในตระกูลอุปัฏฐากของพระสารีบุตร บวชตอนอายุได้ ๗ ขวบ สามารถสำเร็จจรรยาในวัณที่ ๘
ของการบวช มารดาตั้งชื่อว่า "บัณฑิต" เหตุเพราะเมื่อสามเณรได้มาปฏิสนธิในครรภ์มารดา ก็ปรากฏว่าคนในบ้านเรือนมีแต่ความ
ฉลาดปราดเปรื่องมากขึ้น มีเห็นเหตุการณ์ ๓ อย่าง คือ

- ๑) เห็นคนชักน้ำเข้านา
- ๒) เห็นคนกำลังถากไม้ทำเกวียนอยู่
- ๓) เห็นคนกำลังใช้ไฟลนลูกศรเพื่อจะตัดให้ตรง

๑. บัณฑิตสามเณรเกิดในตระกูลอุปัฏฐาก ของพระเถระใด?

ก. พระสารีบุตร	ข. พระโมคคัลลานะ
ค. พระอานนท์	ง. พระราหุล

๒. มารดาของสามเณรใด ขณะแพ่ท้องต้องการนุ่งผ้ากาสา
พัสดร์ ?

ก. สังกิจจะ	ข. บัณฑิต
ค. สุมนะ	ง. สุขะ

๓. พระเถระใด เป็นพระอุปัชฌาย์ของบัณฑิตสามเณร ?

ก. พระสารีบุตร	ข. พระโมคคัลลานะ
ค. พระอานนท์	ง. พระมหากัสสปะ

๔. มีบุญทำให้คนหายโง่คือสามเณรรูปใด ?

ก. บัณฑิตสามเณร	ข. สุขสามเณร
ค. สุมนสามเณร	ง. วณวาสีตีสสามเณร

๕. ผู้ที่เคยทำบุญด้วยปลาตะเพียนแดงในชาติก่อนคือใคร?

ก. บัณฑิตสามเณร	ข. สุขสามเณร
ค. สุนสามเณร	ง. สังกิจจสามเณร

๖. สามเณรบัณฑิต ที่ได้ชื่ออย่างนี้เพราะเหตุใด ?

ก. รู้ทันคน	ข. เจ้าเล่ห์
ค. ฉลาด	ง. ปัญญาทิพย์

๗. ข้อใดไม่ใช่เหตุทำให้บัณฑิตสามเณรอยากปฏิบัติธรรม ?

ก. คนถากไม้	ข. คนไข่น้ำ
ค. คนตัดลูกศร	ง. คนตาย

๑๐. ธรรมิกอุบาสก

ธรรมิกอุบาสก เป็นชาวเมืองสาวัตถี เป็นผู้มีบุญใจกุศลชอบทำบุญให้ทาน เขาจะถวายทานแก่ภิกษุสงฆ์อย่างสม่ำเสมอทุกวัน เมื่อใกล้จะละโลก จึงได้นิมนต์พระมาแสดงธรรมที่บ้าน ขณะที่พระภิกษุสงฆ์กำลังสวดมหาสติปัฏฐานสูตรอยู่นั้น มีเทวเรณูจำนวน ๖ คันจากสวรรค์ชั้นต่างๆ มาจ่อตรงเขาเพื่อเชิญให้เขาไปอยู่ในสวรรค์ชั้นต่างๆ ท่านเลือกไปสวรรค์ชั้นดุสิต

๑. ธรรมิกอุบาสก เป็นชาวเมืองใด ?

ก. พาราณสี	ข. สาวัตถี
ค. โกสัมพี	ง. อุชเชนี

๒. ข้อใด เป็นอุปนิสัยของธรรมิกอุบาสก ?

ก. ให้ทาน	ข. รักษาศีล
ค. ฟังธรรม	ง. ถูกทุกข้อ

๓. หลังถึงแก่กรรม ธรรมิกอุบาสกไปเกิดในสวรรค์ชั้นใด ?

ก. ดาวดึงส์	ข. ยามา
ค. ดุสิต	ง. นิมมานรดี

๔. พระสูตรใด ที่ธรรมิกอุบาสกฟังจากภิกษุทั้งหลาย ?

ก. สติปัฏฐานสูตร	ข. มงคลสูตร
ค. รตนสูตร	ง. เมตตสูตร

๕. “พวกท่านจงรอก่อน” ธรรมิกอุบาสกกล่าวกับใคร ?

ก. บุตรธิดาที่ขอสมบัติ	ข. ภิกษุที่สาธยายธรรม
ค. เทวดาที่มารอรับ	ง. หมอที่มารักษา

๖. ยังไม่ตาย แต่มีเทวดามารับ คือบุคคลใด ?

ก. อนาถบิณฑิกเศรษฐี	ข. จิตตคุหลบดี
ค. นางวิสาขา	ง. ธรรมิกอุบาสก

๗. ธรรมิกอุบาสก ตายแล้วไปเกิด ณ สวรรค์ชั้นใด ?

ก. ดาวดึงส์	ข. ดุสิต
ค. จาตุมาหาราชิกา	ง. ยามา

๑๑. พระนางมัลลิกาเทวี

พระนางมัลลิกาเทวี เป็นธิดาของนายมาลาการ (ช่างทำดอกไม้) ในเมืองสาวัตถี ต่อมาได้เป็นมเหสีของพระเจ้าปเสนทิโกศล ทรงเป็นพุทธสาวิกามั่นคงในพระพุทธศาสนาได้จัดการถวายอสทิสทานให้กับพระเจ้าปเสนทิโกศล และช่วยคนอื่นให้เข้าถึงธรรมในพระพุทธศาสนาด้วย

๑. พระนางมัลลิกาเทวี เป็นธิดาของใคร ?

ก. ช่างตัดผม	ข. ช่างทอง
ค. ช่างทำดอกไม้	ง. ช่างย้อมผ้า

๒. แคว้นใด เป็นที่อาศัยอยู่ของพระนางมัลลิกาเทวี ?

ก. สักกะ	ข. มคธ
ค. กาสี	ง. โกศล

๓. พระเทวีใด เป็นอัครมเหสีของพระเจ้าปเสนทิโกศล ?

ก. สุนนา	ข. มัลลิกา
ค. สุปาวสา	ง. ปมิตา

๔. พระเทวีใด ทรงแนะนำให้พระเจ้าปเสนทิโกศลเลิกพิธีบูชายัญ ?

ก. มัลลิกา	ข. สุนนา
ค. สุปาวสา	ง. ปมิตา

๕. พระนางมัลลิกาเทวี ทรงแนะนำพระสวามีให้ถวายทานใด ?

ก. ธรรมทาน	ข. อสทิสทาน
ค. ปาฏิบุคลิกทาน	ง. อภัยทาน

แนวข้อสอบธรรมศึกษาชั้นโท วิชาศาสนพิธี

บทที่ ๑ พิธีบำเพ็ญกุศลในทางพระพุทธศาสนา

วันเข้าพรรษา

การที่พระภิกษุอยู่ประจำวัดใดวัดหนึ่งตลอด ๓ เดือนในฤดูฝน

๑) เข้าวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ไปออกวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ เรียกว่า ปุริมพรรษา คือ พรรษาแรก

๒) เข้าพรรษาแรกไม่ทันให้นับไปอีก ๑ เดือน คือวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๙ และไปออกในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒

เรียกว่า ปัจฉิมพรรษา คือ พรรษาหลัง การทำสามัคคีธรรม คือ การขอขมาโทษต่อกัน

คำอธิษฐานเข้าพรรษาดังนี้

“อิมัสมิม อาวาเส อิมัง เตมาสัง วัสสัง อุเปมิ”.

๑. ในวันเข้าพรรษา พุทธศาสนิกชนนิยมบำเพ็ญกุศลใด ?

ก. ตักบาตร ข. รักษาศีล

ค. ฟังธรรม ง. ถวายทาน

๒. พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติให้พระภิกษุสงฆ์เข้าจำพรรษาในฤดูใด ?

ก. ฤดูร้อน ข. ฤดูหนาว

ค. ฤดูฝน ง. ฤดูแล้ง

๓. การจำพรรษาหลัง จะเริ่มจากวันใด ?

ก. แรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ข. ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘

ค. แรม ๑ ค่ำ เดือน ๙ ง. ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๙

๔. การถวายผ้าวัสสิกสาฎกนิยมถวายในโอกาสใด ?

ก. วันขึ้นปีใหม่ ข. วันเถลิงศก

ค. วันสงกรานต์ ง. วันเข้าพรรษา

วันออกพรรษา

เวลาสิ้นสุดกำหนดอยู่จำพรรษา ๓ เดือน ของพระภิกษุตามพระวินัยบัญญัติ มีสังฆกรรมเป็นพิเศษโดยเฉพาะ เรียกว่า ปวารณากรรม ทำในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ของทุกปี

๑. วันปวารณา ตรงกับข้อใด ?

ก. เข้าพรรษา ข. ออกพรรษา

ค. ธรรมสวนะ ง. เทโวโรหณะ

วันเทโวโรหณะ

วันที่พระพุทธเจ้าเสด็จลงจากเทวโลก หลังจากที่ได้เสด็จขึ้นไปจำพรรษาบนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ เพื่อตรัสพระอภิธรรมเทศนาโปรดพระพุทธรามดา จนครบ ๓ เดือน ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ เป็นวันมหาปวารณา เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า วันพระเจ้าเปิดโลก

๑. ในพรรษาที่ ๗ พระพุทธเจ้าเสด็จจำพรรษาที่ใด ?

ก. วัดพระเชตุวัน ข. วัดพระเวฬุวัน

ค. สวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ง. สวรรค์ชั้นดุสิต

๒. ตักบาตรเทโวโรหณะ นิยมจัดขึ้นในวันใด ?

ก. แรม ๑ ค่ำเดือน ๑๑ ข. ขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๑๑

ค. ขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๑๒ ง. แรม ๑ ค่ำเดือน ๑๒

๓. วันเทโวโรหณะ เรียกอีกอย่างว่าวันอะไร ?

ก. วันพระเจ้าเปิดโลก ข. วันพระเจ้าปิดโลก

ค. วันเปิดสวรรค์ ง. วันพระเจ้าเปิดฟ้า

๔. ในวันตักบาตรเทโว ฯ นิยมทำกิจกรรมตามข้อใด ?

ก. สวดมนต์ข้ามคืน ข. ถวายทาน

ค. ตักบาตรอาหารสด ง. ตักบาตรอาหารแห้ง

วันธรรมสวนะ

วันกำหนดประชุมฟังธรรม เรียกว่า วันพระ เดือนหนึ่งมี ๔ วัน คือ

๑) วันขึ้น ๘ ค่ำ ๒) วันขึ้น ๑๕ ค่ำ ๓) วันแรม ๘ ค่ำ ๔) วันแรม ๑๕ ค่ำ

๑. ธรรมสวณะ มีความหมายตรงกับข้อใด ?

ก. ฟังธรรม	ข. ถวายทาน
ค. รักษาศีล	ง. เจริญภาวนา

๒. หนึ่งในเดือนพระพุทธรเจ้ากำหนดวันพระไว้กี่วัน ?

ก. ๔ วัน	ข. ๕ วัน
ค. ๖ วัน	ง. ๘ วัน

บทที่ ๒ พิธีเจริญพระพุทธรมณต์

พิธีเจริญพระพุทธรมณต์

พิธีเจริญพระพุทธรมณต์ หมายถึง การที่พระสงฆ์จำนวนหนึ่งร่วมกันสาธยายมนต์ในพิธีทำบุญต่างๆ ถ้าเป็นงานมงคล เรียกว่า “เจริญพระพุทธรมณต์” งานฉลองพระบวชใหม่ งานมงคลสมรส งานทำบุญอายุ งานทำบุญเอาฤกษ์ชัยมงคล งานทำบุญต่อนาม

๑. การเจริญพระพุทธรมณต์ มีมาตั้งแต่สมัยใด ?

ก. ก่อนพุทธกาล	ข. พุทธกาล
ค. หลังพุทธกาล	ง. ปัจจุบันกาล

๒. พระสูตรใด ที่พระพุทธเจ้าให้พระอานนท์สวดในเมืองไพสาลี ?

ก. มงคลสูตร	ข. รัตนสูตร
ค. เมตตสูตร	ง. วมมิกสูตร

บทที่ ๓ พิธีสวดพระพุทธรมณต์

พิธีสวดพระพุทธรมณต์

พิธีสวดพระพุทธรมณต์ หมายถึง การที่พระสงฆ์จำนวนหนึ่งร่วมกันสวดมนต์ในการทำบุญงานอวมงคล ไม่ต้องตั้งบาตรน้ำมนต์ งานอวมงคลแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

- ๑) งานทำบุญหน้าศพ
- ๒) งานทำบุญอัฐิ

๑. พิธีสวดพระพุทธรมณต์จะจัดขึ้นในงานใด ?

ก. งานแต่งงาน	ข. งานเกี่ยวกับคนตาย
ค. งานขึ้นบ้านใหม่	ง. งานทำบุญวันเกิด

๒. สิ่งใดไม่จำเป็นต้องใช้ในงานสวดพระอภิธรรมศพ ?

ก. ภูเขาโยง	ข. ตู้พระอภิธรรม
ค. ผ้าบังสุกุล	ง. ชันน้ำมนต์

งานทำบุญหน้าศพ

งานทำบุญหน้าศพ เป็นการทำบุญในขณะที่ยังตั้งศพไว้ที่บ้านหรือที่วัด มี ๔ ลักษณะ คือ ๑) ทำบุญ ๗ วันหลังจากการเสียชีวิต เรียกว่า “ทำบุญสัตตมวาร” หรือว่า ทักษิณานุสรณ์

๒) ทำบุญทุก ๆ ๗ วัน ก่อนครบ ๕๐ วัน หรือ ๑๐๐ วัน เรียกว่า “ทักษิณานุปัตตาน”

๓) ทำบุญครบ ๕๐ วัน และครบ ๑๐๐ วัน

๔) ทำบุญเปิดศพก่อนทำพิธีฌาปนกิจ และวงด้วยสายสิญจน์

๑. สัตตมวาร คือการบำเพ็ญกุศลแก่ผู้ตายครบกำหนดกี่วัน ?

ก. ๗ วัน	ข. ๕๐ วัน
ค. ๑๐๐ วัน	ง. ๑ ปี

งานทำบุญอัฐิ

งานทำบุญอัฐิ หมายถึง การทำบุญหลังจากเผาศพแล้ว นิยมทำกันอยู่ ๓ ลักษณะ คือ

๑) ทำบุญฉลองอัฐิที่นำมาไว้ที่บ้านหรือที่วัด

๒) ทำบุญ ๗ วัน หลังจากเผาศพ

๓) ทำบุญให้ผู้ตายครบรอบ ๑ ปี

๑. พิธีสามหาบ จะทำกันในวันใด ?

ก. วันรตนาศพ ข. วันเผาศพ

ค. วันเก็บอัฐิ ง. วันทำบุญฉลองอัฐิ

พิธีสวดมตिका

พิธีสวดมตिका หมายถึง การสวดบทมตिकाของพระอภิธรรม ๗ คัมภีร์ หรือเรียกว่า “สัตตปปรณามตिका” ซึ่งมีการบังสุกุลเป็นพิธีสุดท้าย เป็นประเพณีนิยมจัดให้พระสงฆ์สวดในงานทำบุญหน้าศพ มี ๒ ประเภท คือ

๑) สวดในงานหลวง เรียกว่า “สัตตปปรณ”

๒) สวดในงานราษฎร์ธรรมดาทั่วไป เรียกว่า “สวดมตिका”

๑. สัตตปปรณ หมายถึงการฟังสวดอะไร ?

ก. สวดพระอภิธรรม ข. สวดมตिका

ค. สวดบังสุกุล ง. สวดเจ็ดตำนาน

๒. สวดมตिकाบังสุกุลในงานพระราชพิธีเรียกว่าอย่างไร ?

ก. สวดแจ้ง

ข. สัตตปปรณ

ค. สวดมตिका

ง. สวดพระอภิธรรม

บทที่ ๔ เทศกาลสำคัญทางพระพุทธศาสนา

พิธีลอยกระทง

พิธีลอยกระทง คือ การเอาดอกไม้ธูปเทียนใส่ในกระทงแล้วจุดธูปเทียนในกระทง ลอยไปในน้ำเพื่อบูชารอยพระบาทของพระพุทธองค์ ซึ่งประดิษฐานอยู่ที่ริมฝั่งแม่น้ำนัมมทา ในประเทศไทยมีพิธีลอยกระทงมาตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย นิยมลอยกระทงในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒

๑. ลอยกระทงตามประเพณี ทำเพื่อบูชาสิ่งใด ?

ก. รอยพระพุทธบาท ข. แม่พระคงคา

ค. บรรพบุรุษ ง. ข้อ ก และ ข ถูก

๒. เทศกาลลอยกระทง ตรงกับวันเพ็ญเดือนใด ?

ก. เดือน ๓

ข. เดือน ๖

ค. เดือน ๘

ง. เดือน ๑๒

พิธีทอดผ้าป่า

ผ้าป่า หรือผ้าบังสุกุล คือ ผ้าที่เปื้อนฝุ่นไม่มีเจ้าของหวงแหน ทิ้งอยู่ตามป่าช้าบ้าง ตามถนนบ้าง และแขวนอยู่ตามกิ่งไม้บ้าง หรือผู้ที่เอาอุทิศวางไว้แทบเท้า เรียกว่า “ผ้าป่า”

๑. ข้อใดคือลักษณะของผ้าบังสุกุลจีวร ?

ก. ผ้าที่เขาตากไว้ ข. ผ้าที่เขาถ่มเก็บ

ค. ผ้าที่เขาถวายเป็นผ้าบังสุกุล ง. ผ้าที่เขาทิ้ง

๒. ผ้าป่าที่ชาวบ้านแถบริมคลองนิยมทำคือผ้าป่าชนิดใด ?

ก. ผ้าป่าโยง

ข. ผ้าป่าหาง

ค. ผ้าป่าสามัคคี

ง. ผ้าป่าชลมารค

พิธีถวายผ้ากฐิน

ผ้ากฐิน คือ ผ้าที่พระพุทธองค์ทรงอนุญาตให้พระภิกษุผู้อยู่จำพรรษาครบ ๓ เดือน แล้วรับมานุ่งห่มได้ เป็นผ้าที่ถวายตามกาล จะถวายทั่วไปเหมือนกับผ้าอย่างอื่นไม่ได้ กำหนดระยะเวลาไว้เพียง ๑ เดือน ตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ไปจนถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ เรียกว่า “กาลกฐิน หรือ เทศกาลทอดกฐิน”

๑. กฐิน มีความหมายตรงกับข้อใด ?

ก. ไผ่กระถิน ข. ไผ่สะตือ

ค. ไผ่สะตือ ง. ไผ่สะเดา

๒. การทอดกฐิน จัดเป็นทานประเภทใด ?

ก. กาลทาน

ข. อาคันตุกทาน

ค. ปาฏิบุคคลิกทาน

ง. วิหารทาน

บทที่ ๕ ประเพณีสำคัญทางพระพุทธศาสนา

พิธีบรรพชาสามเณร

การบวชจะมี ๒ ลักษณะ ได้แก่ การบวชเป็นสามเณร เรียกว่า "บรรพชา" และการบวชเป็นพระภิกษุ เรียกว่า "อุปสมบท" ต้องรู้เพียงสา คือมีอายุตั้งแต่ ๗ ปีขึ้นไป ส่วนผู้อุปสมบทต้องอายุตั้งแต่ ๒๐ ปีขึ้นไป

๑. สามเณรองค์แรกในพระพุทธศาสนาชื่อใคร ?

- ก. สามเณรราหุล ข. สามเณรปัญจิต
ค. สามเณรสาณ ง. สามเณรสังกัจจ

๒. ผู้จะบวชเป็นพระภิกษุ ต้องมีอายุครบกี่ปีบริบูรณ์ ?

- ก. ๑๗ ปี ข. ๑๘ ปี
ค. ๑๙ ปี ง. ๒๐ ปี

พิธีอุปสมบทเป็นพระภิกษุ

การอุปสมบท คือ การบวชเป็นพระภิกษุ มี ๓ วิธี

- ๑) เอหิภิกขุอุปสัมปทา หมายถึง การบวชด้วยพระวาจาของพระพุทธเจ้าว่า “จงเป็นภิกษุมาเกิด”
๒) ติสรณคณุปสัมปทา หมายถึง การบวชด้วยการถึงซึ่งที่พึ่งที่ระลึก ๓ ประการ คือ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์
๓) ญัตติจตุตถกัมมอุปสัมปทา หมายถึง การบวชด้วยคำประกาศย้ำ ๓ ครั้ง

ปัญหาและเฉลยวิชาพุทธประวัติ ธรรมศึกษาชั้นโท ระดับมัธยมศึกษา

๑. ผู้จุติมาจากที่ใด จะไม่ยินดีในกามารมณ์

- ก. เปตโลก ข. มนุษยโลก
ค. สวรรคโลก ง. พรหมโลก

๒. ปีปฬลิมาณพ จุติมาจากที่ใด

- ก. เปตโลก ข. มนุษยโลก
ค. สวรรคโลก ง. พรหมโลก

๓. ปีปฬลิมาณพ แต่งงานกับสตรีใด

ก. นางภัททกาปิลาณี ข. นางสุชาดา

ค. นางปฐาจารา ง. นางอุบลวรรณ

๔. ปีปฬลิมาณพตัดสินใจออกบวช เพราะเห็นโทษในเรื่องใด

ก. การครองศีล ข. การครองเรือน

ค. การครองธรรม ง. ถูกทุกข้อ

๕. ปีปฬลิมาณพ ได้พบกับพระพุทธเจ้า ณ

ก. พุพุตตกนิโครธ ข. อชปาลนิโครธ

ค. อัสสัถถพฤกษ์ ง. มุจลินทร

๖. ปีปฬลิมาณพ ได้รับอุปสมบทด้วยวิธีใด ?

ก. เอหิภิกขุ ข. รับโอวาท ๓

ค. รับสรณคมน์ ง. รับอุโบสถศีล

๗. พระมหากัสสปะ ถู้อรุณงค์เป็นวัตรได้อย่างไร ?

ก. ๑ อย่าง ข. ๒ อย่าง

ค. ๓ อย่าง ง. ๔ อย่าง

๘. พระอุบาลี เป็นบุตรของใคร ?

ก. ช่างกลบก ข. นายภูษามาลา

ค. บุโรหิต ง. อำมาตย์

๙. พระอุบาลี ออกบวชในคราวเดียวกันกับเจ้าศากยะ พระองค์ใด ?

ก. โกลิณะ ข. อุปติสสะ

ค. ปีปฬ ง. อานันทะ

๑๐. ศากยกุมารให้อุบาลีบวชก่อน เพราะต้องการลดสิ่งใด?

ก. ความถือตัว ข. ความเกียจคร้าน

ค. ความถือพวกพ้อง ง. ความตระหนี่

๑๑. พระอุบาลี ได้รับยกย่องว่าเป็นผู้เลิศในด้านใด ?

ก. มีฤทธิ์มาก ข. ทรงพระวินัย

ค. เป็นพหูสูตร ง. เป็นธรรมกถึก

๑๒. ในคราวปฐมสังคายนา พระอุบาลีวิสัชนาเรื่องอะไร ?

ก. พระวินัย ข. พระสูตร

ค. พระอภิธรรม ง. ถูกทุกข้อ

๑๓. พระสิวลี เกิดในแคว้นใด ?

ก. สักกะ ข. โกลิณะ

ค. ภัคคะ ง. วิเทหะ

๑๔. พระมารดาของพระสิวลีปรารถนาที่จะกระทำเรื่องใด ก่อนทิวศต ?

ก. ถวายทาน ข. สมาทานศีล

ค. เจริญภาวนา ง. บวชเป็นภิกษุณี

๑๕. พระสิวลี ได้รับยกย่องว่าเป็นผู้เลิศในด้านใด ?

ก. เป็นพหูสูตร ข. มีบริวารมาก

ค. ทรงพระวินัย ง. มีลาภมาก

๑๖. กัจจายนมาณพ ศึกษาจบเรื่องใด ?

- ก. ยุทธศึกษา ข. ไตรเพท
ค. ไตรสิกขา ง. สันติศึกษา

๑๗. หน้าที่ใด ที่กัจจายนมาณพทำแทนบิดา ?

- ก. บุโรหิต ข. อำมาตย์
ค. มหาตเล็ก ง. โหระหลวง

๑๘. ผู้ใด ที่พระเจ้าจันทรปัชโชตส่งไปทูลเชิญพระพุทธเจ้าให้เสด็จมากรุงอุชเชนี?

- ก. กาฬทายีอำมาตย์ ข. กัจจายนบุโรหิต
ค. ปิณฑลิมาณพ ง. นายฉันทะ

๑๙. พระสาวกองค์ใด ได้บรรลุเป็นพระอรหันต์แล้วจึงทูลขอบวช ?

- ก. พระสารีบุตร ข. พระมหากัจจายนะ
ค. พระอุบาลี ง. พระราหุล

๒๐. พระนางเขมา ทรงมีผิวพรรณดั่งสีทองเลื่อมเรื่อประดุจสิ่งใด ?

- ก. แวหาณกนก ข. ดวงตาเนื้อทราย
ค. แสงแห่งจันทร์ ง. พยับแดด

๒๑. พระนางเขมาทรงอภิเษกสมรสกับกษัตริย์พระองค์ใด ?

- ก. สุทโธทนะ ข. ปเสนทิโกศล
ค. พิมพิสาร ง. จันทรปัชโชต

๒๒. พระเจ้าพิมพิสารทรงออกอุบายให้พระนางเขมาไปพบพระพุทธเจ้า ณ วัดใด ?

- ก. วัดเวฬุวัน ข. วัดเชตวัน
ค. วัดบุพพาราม ง. วัดนิโครธาราม

๒๓. พระนางเขมาทรงบรรลุเป็นพระอรหันต์ในอิริยาบถใด?

- ก. ยืน ข. เดิน
ค. นั่ง ง. นอน

๒๔. พระเขมาเถรี ทรงได้รับยกย่องว่าเป็นผู้เลิศในด้านใด?

- ก. มีบริวารมาก ข. มีฤทธิ์มาก
ค. มีปัญญามาก ง. มีลาภมาก

๒๕. พระอุบลวรรณาเถรี เกิดในเมืองใด ?

- ก. พาราณสี ข. สาวัตถิ
ค. ราชคฤห์ ง. กบิลพัสดุ์

๒๖. พระอุบลวรรณาเถรี มีผิวพรรณงามเหมือนกลีบดอกไม้ชนิดใด ?

- ก. ดอกสาละ ข. ดอกปาริชาติ
ค. ดอกบัวเขียว ง. ดอกบัวแดง

๒๗. นันทมาณพหลังประทุษร้ายพระอุบลวรรณาเถรีแล้วได้รับโทษเช่นใด ?

- ก. ถูกจองจำ ข. ถูกประชาทัณฑ์
ค. ถูกประหาร ง. ถูกแผ่นดินสูบ

๒๘. นางปฏาจารา เกิดที่เมืองใด ?

- ก. สาวัตถิ ข. ลัตถิ
ค. พาราณสี ง. อุชเชนี

๒๙. นางปฏาจาราวิกลจริตเพราะสูญเสียสิ่งอันเป็นที่รักใด?

- ก. สามีและบุตร ข. พ่อและแม่
ค. พี่ชาย ง. ถูกทุกข้อ

๓๐. ก่อนบวช นางปฏาจาราได้สำเร็จเป็นพระอริยบุคคลชั้นใด ?

- ก. พระโสดาบัน ข. พระสกทาคามี
ค. พระอนาคามี ง. พระอรหันต์

๓๑. พระปฏาจาราเถรี ได้รับยกย่องว่าเป็นผู้เลิศในด้านใด?

- ก. ทรงพระวินัย ข. มีปัญญามาก
ค. มีฤทธิ์มาก ง. ทรงผ้าเศร้าหมอง

๓๒. พระกัศปาคโคตมิเถรี เกิดในสกุลใด?

- ก. คนรารวย ข. คนค้าขาย
ค. คนรับจ้าง ง. คนเชื้อใจ

๓๓. นางกัศปาคโคตมิห้ามเผาสร้างบุตรที่ตาย เพราะไม่เคยเห็นคนประเภทใด ?

- ก. คนเกิด ข. คนแก่
ค. คนเจ็บไข้ ง. คนตาย

๓๔. พระกัศปาคโคตมิเถรี ได้รับยกย่องว่าเป็นผู้เลิศในด้านใด?

- ก. มีฤทธิ์มาก ข. มีปัญญามาก
ค. ทรงจีวรเศร้าหมอง ง. ทรงวินัย

๓๕. บัณฑิตกุมาร ขออนุญาตมารดาบวช ขณะมีอายุกี่ปี ?

- ก. ๗ ปี ข. ๘ ปี
ค. ๙ ปี ง. ๑๐ ปี

๓๖. “ นามิจิตหรือไม ” บัณฑิตสามเณรถามพระเถระองค์ใด ?

- ก. พระโมคคัลลานะ ข. พระสารีบุตร
ค. พระอุบาลี ง. พระอานนท์

๓๗. พระสูตรใด ที่พวกกฤษัสาธยายให้ธรรมิกอุบาสกฟัง ?

- ก. มงคลสูตร ข. รตนสูตร
ค. สติปัฏฐานสูตร ง. กรณียเมตตสูตร

๓๘. “ขอท่านจงรอก่อนๆ” ธรรมิกอุบาสกกล่าวกับใคร ?

- ก. พวกกฤษั ข. หมูญาติ
ค. เหล่าเทวดา ง. พระพรหม

๓๙. พระนางมัลลิกาเทวี เป็นธิดาของใคร ?

- ก. ช่างตัดผม ข. ช่างเย็บผ้า
ค. ช่างไม้ ง. ช่างดอกไม้

๔๐. พระนางมัลลิกาเทวี ได้ถวายทานชนิดใด ?

- ก. สังฆทาน ข. ปาฏิบุคลิกทาน
ค. วิหารทาน ง. อสทิสทาน

๔๑. พระภิกษุสงฆ์อธิษฐานอยู่จำพรรษา มีกำหนดกี่เดือน ?

- ก. ๓ เดือน ข. ๔ เดือน
ค. ๕ เดือน ง. ๖ เดือน

๔๒. ในพรรษา พระภิกษุสามารถไปค้างแรมที่อื่นได้คราวละไม่เกินกี่วัน ?

- ก. ๖ วัน ข. ๗ วัน
ค. ๘ วัน ง. ๙ วัน

๔๓. วันใด ที่พระสงฆ์สามารถกล่าวตักเตือนกันได้โดยเสมอภาค ?

- ก. วันเข้าพรรษา ข. วันออกพรรษา
ค. วันเทโวโรหณะ ง. วันธรรมสวนะ

๔๔. ในวันธรรมสวนะพุทธศาสนิกชนควรทำอะไร ?

- ก. ให้ทาน ข. รักษาศีล
ค. ฟังเทศน์ ง. ถูกทุกข้อ

๔๕. พิธีการเจริญพระพุทธมนต์มีมาตั้งแต่สมัยใด?

- ก. พุทธกาล ข. หลังพุทธกาล
ค. สุโขทัย ง. อโยธยา

๔๖. เจริญพระพุทธมนต์ เป็นศัพท์บัญญัติใช้กับพิธีทำบุญประเภทใด?

- ก. สัตตมวาร ข. ปัญญาสมวาร
ค. สัตตมวาร ง. आयुวัฒนมงคล

๔๗. พิธีลอยกระทงของไทย เริ่มมีมาตั้งแต่สมัยใด ?

- ก. สุโขทัย ข. อโยธยา
ค. ธนบุรี ง. รัตนโกสินทร์

๔๘. การถวายผ้าป่า นิยมถวายในฤดูใด ?

- ก. ฤดูร้อน ข. ฤดูฝน
ค. ฤดูหนาว ง. ทุกฤดู

๔๙. พระภิกษุผู้จะรับผ้ากฐินได้ ต้องจำพรรษาศรบกี่เดือน?

- ก. ๑ เดือน ข. ๒ เดือน
ค. ๓ เดือน ง. ๔ เดือน

๕๐. กุลบุตรผู้จะอุปสมบทเป็นพระภิกษุ ต้องมีอายุครบกี่ปี?

- ก. ๗ ปี ข. ๘ ปี
ค. ๑๐ ปี ง. ๒๐ ปี

หนทางยังยาวไกล
ความกล้าพอมืออยู่
หลักชัยที่เราหมาย
วันเดือนเลื่อนเปลี่ยนแปลง
ฮึดสู้กันอีกใหม่
มุ่งมั่นในศรัทธา

รีบเติมไฟเพื่อต่อสู้อยู่
โยสุเจ้าจึงหมดแรง
อย่าหลงไหลทำให้แจ้ง
ชีวิตเราก็อโรยรา
โถมกายให้แกร่งกล้า
เพื่อเสริมแรงพลังใจ